

Energy Efficiency First Principle

Η αρχή της ενεργειακής απόδοσης κατά προτεραιότητα

Ανθή Χαραλάμπους

Διευθύντρια, ideopsis Ltd

Energy Efficiency First

Η αρχή της ενεργειακής απόδοσης κατά προτεραιότητα (EEF)

Η αρχή «Πρώτα η ενεργειακή απόδοση» είναι μια μακρόπνοη κατευθυντήρια αρχή που συμπληρώνει άλλους στόχους της ΕΕ, ιδίως στους τομείς της βιωσιμότητας, της κλιματικής ουδετερότητας και της πράσινης ανάπτυξης. Λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την ασφάλεια του εφοδιασμού και την ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας, η αρχή «Πρώτα η ενεργειακή απόδοση» αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι:

- να παράγεται μόνο η ενέργεια που πραγματικά απαιτείται.
- να αποφεύγονται οι επενδύσεις σε αδρανή περιουσιακά στοιχεία ειδικότερα στην παραγωγής ενέργειας.
- η ζήτηση ενέργειας να μειώνεται και να διαχειρίζεται με οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Η αρχή της ενεργειακής απόδοσης κατά προτεραιότητα (EEF)

Η αρχή αυτή τονίζει όχι μόνο την ανάγκη μείωσης της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων, αλλά και τη σημασία της μείωσης της παραγωγής ενέργειας.

Η μείωση της ζήτησης ενέργειας μπορεί να συμβάλει στον έλεγχο του επιπέδου των επενδύσεων που απαιτούνται για τη μετάβαση προς τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Επιπλέον, υποστηρίζει μια πιο βιώσιμη προσέγγιση για τη χρήση των περιορισμένων πόρων και αυξάνει την ανθεκτικότητα του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ.

Ως εκ τούτου, τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας ενθαρρύνονται να επενδύσουν στην ενεργειακά αποδοτική παραγωγή, πριν από άλλες, πιο σύνθετες ή δαπανηρές λύσεις για την ενεργειακή μετάβαση.

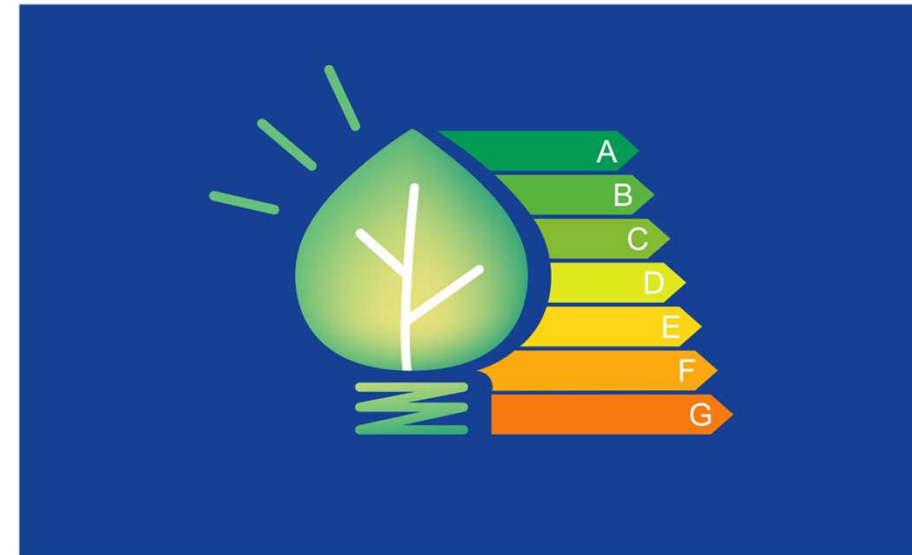

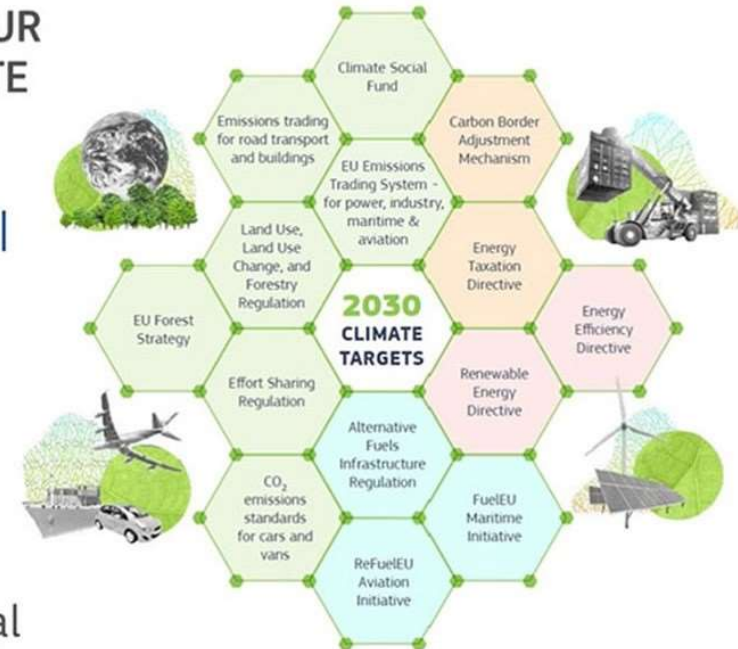
Photo: <https://www.linkedin.com/pulse/energy-efficiency-first-sustainable-climate-neutral-future-seccaue-wt8ac/>

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (fit for 55%)

Η αρχή «Πρώτα η ενεργειακή απόδοση» είχε ήδη ενσωματωθεί στον κανονισμό για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και τη δράση για το κλίμα (ΕΕ/2018/1999) και στην αναθεωρημένη οδηγία (ΕΕ/2023/1791) για την ενεργειακή απόδοση, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 20 Σεπτεμβρίου 2023, παρέχοντας μια ισχυρότερη και ευρύτερη νομική βάση για την εφαρμογή της αρχής.

EUROPEAN GREEN DEAL

REACHING OUR 2030 CLIMATE TARGETS

#EUGreenDeal

Νομοθετική έκφραση της αρχής EEF (Energy Efficiency First)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999)

«Πρώτα η ενεργειακή απόδοση» σημαίνει να λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη στον ενεργειακό σχεδιασμό και στις αποφάσεις πολιτικής και επενδύσεων,

- τα εναλλακτικά οικονομικά αποδοτικά μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- η μείωση της ζήτησης ενέργειας,
- πιο αποδοτικός ενεργειακός εφοδιασμός,
- η υλοποίηση οικονομικά αποδοτικών ενεργειακών μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας τελικής χρήσης,
- πρωτοβουλίες απόκρισης στη ζήτηση,
- αποτελεσματικότερη μετατροπή, μεταφορά και διανομή της ενέργειας.

Πότε πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή ΕΕF

- Κατά τον σχεδιασμό πολιτικών και μέτρων.
- Κατά τις αποφάσεις για επενδύσεις ιδίως όσον αφορά τις ενεργειακές υποδομές.
- Στις πολιτικές και μέτρα στον τομέα της ενεργειακής ασφάλειας και της εσωτερικής αγοράς ενέργειας (παράρτημα Ι μέρος Ι του κανονισμού για τη διακυβέρνηση),
- καθώς και όλες τις αποφάσεις σχετικά με την ανάπτυξη ενεργειακών συστημάτων, είτε πρόκειται για κατοικίες, είτε για γραφεία, είτε για τη βιομηχανία, είτε για την κινητικότητα.

Συμβατότητα της αρχής EEF με άλλους στόχους

Δίκαιη μεταχείριση όλων των στόχων

Η αρχή της ενεργειακής απόδοσης κατά προτεραιότητα, δεν σημαίνει ότι η ενεργειακή απόδοση είναι το μόνο που έχει σημασία, αλλά ότι θα πρέπει να εξετάζεται μαζί με άλλες επιλογές.

- Ισχύει για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αλλά
  - υψηλότερο μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα απαιτήσει υψηλότερο επίπεδο εξηλεκτρισμού (επενδύσεις σε δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας), το οποίο με τη σειρά του είναι απαραίτητο για να στηρίξει την ανάπτυξη των αποδοτικών τεχνολογιών στη θέρμανση (αντλίες θερμότητας) και στις μεταφορές (ηλεκτρικά οχήματα),
  - τα ενεργειακά συστήματα απαλλαγμένα από τις ανθρακούχες εκπομπές συχνά χρειάζονται σημαντικές αλλά ανεκμετάλλευτες υποδομές, ιδίως για την κάλυψη της ζήτησης αιχμής.
- **Ασφάλεια εφοδιασμού** - ένα περιθώριο πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας που είναι απαραίτητο για την αντιμετώπιση καταστάσεων αιχμής και δεν έρχεται σε αντίθεση, εφόσον προσδιορίζεται σαφώς και αιτιολογείται. Εξάλλου, η εξοικονόμηση ενέργειας δεν οδηγεί απαραίτητα σε εξοικονόμηση στα δίκτυα, εάν αυτά έχουν μια γεωπολιτική ή οικονομική λειτουργία "πολιτικής".
- **Διασυνδέσεις** - δεν πρέπει να παρεμποδίζονται, αλλά πρέπει επίσης να οδηγούν σε μείωση της παραγωγικής ικανότητας αλλού.

Ενεργειακή Απόδοση κατά προτεραιότητα στα ΕΣΕΚ

- Τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγούν πώς η αρχή της «Ενεργειακής Απόδοσης κατά Προτεραιότητα» ενσωματώνεται στη συνολική στρατηγική του ΕΣΕΚ. Αυτό δεν πρέπει να περιορίζεται απλώς σε μια δήλωση, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει τη θέσπιση διαδικασίας που να διασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής, σύμφωνα με την κοινή βάση που ορίζεται στον Κανονισμό Διακυβέρνησης.
- Ορίζεται ο υπεύθυνος φορέας για την παρακολούθηση της εφαρμογής της αρχής, διασφαλίζοντας ότι υπάρχουν σαφείς ευθύνες και ότι οι αρμοδιότητες κατανέμονται με σαφήνεια στον φορέα που θα είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή της.

Στόχοι Κύπρος ΕΣΕΚ

	INITIAL TARGETS		NEW TARGETS «Fit for 55»	
	EU	CYPRUS	EU	CYPRUS
Emissions reduction (2030 compared to 2005)	-40%	-24%	-55%	-32%
Renewable Energy Sources (in gross final consumption)	32%	23%	42.5%	33%
Energy Efficiency (improvement compared to expected forecast)	32% (compared to 2007 reference scenario)	-	-11.7% (compared to 2020 reference scenario)	-
Primary Energy Consumption	-	2.4 Mtoe	-	2.03 Mtoe
Final Energy Consumption	-	2.0 Mtoe	-	1.8 Mtoe
Cumulative in end use	-	243.04 ktoe	-	349.04 ktoe

Ενεργειακή απόδοση στο αναθεωρημένο ΕΣΕΚ Κύπρος

Συνεισφορά των μέτρων/δράσεων του 2021 για την επίτευξη του υποχρεωτικού σωρευτικού στόχου Εξοικονόμησης Ενέργειας στην Τελική Χρήση ύψους 243,04 ktoe της περιόδου 2021-2030 (παλιός στόχος)

Ενεργειακή απόδοση στο αναθεωρημένο ΕΣΕΚ Κύπρος

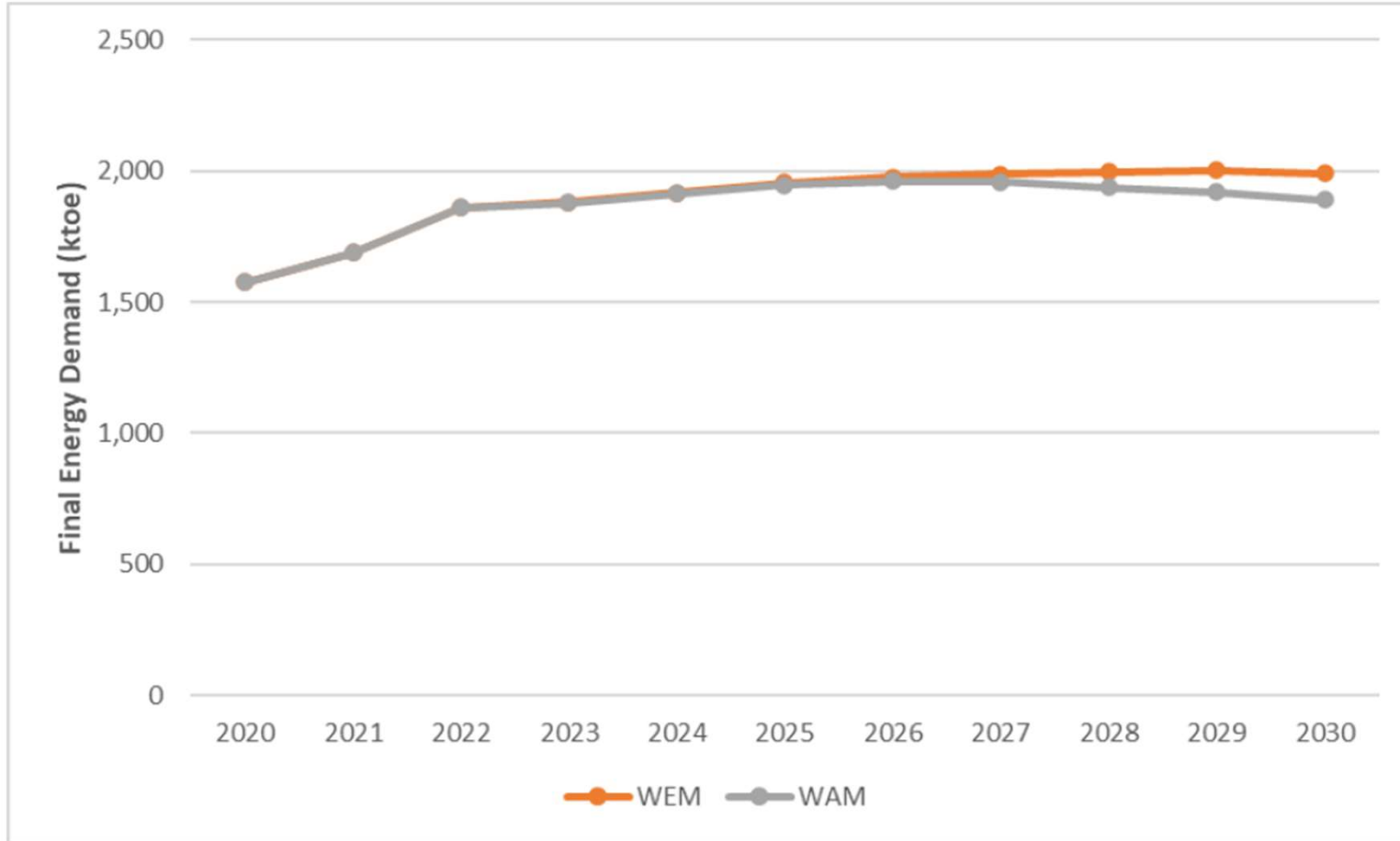
Υφιστάμενα Μέτρα

- Καθεστώς Επιβολής Υποχρέωσης Ενεργειακής Απόδοσης σε διανομείς ενέργειας
- Ενεργειακές αναβαθμίσεις σε δημόσια κτίρια
- Σχέδιο Χορηγιών για συνολικές ενεργειακές αναβαθμίσεις σε κατοικίες και επιχειρήσεις
- Μεμονωμένα μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες
- Ενεργειακή αναβάθμιση νοσοκομείων ή/και νοσοκομειακών μονάδων
- Ενεργειακά αποδοτικός οδικός φωτισμός.
- Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στον τομέα των οδικών μεταφορών.
- Ενεργειακή απόδοση στον τομέα των υδάτων.
- Εγκατάσταση τις υποδομής έξυπνων συστημάτων μέτρησης
- Ανάπτυξη τις διαδικτυακής πλατφόρμας digital one stop για ανακαίνιση κτιρίων

Πρόσθετα Μέτρα

- Δημιουργία Εθνικού Οργανισμού Αναπτύξεως – χρηματοδοτικά εργαλεία διευκόλυνση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης σε επιχειρήσεις
- Αυξημένες κεφαλαιουχικές εκπτώσεις για ενεργειακή αναβάθμιση επιχειρήσεων
- Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου για τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται στα κτίρια, τις οδικές μεταφορές και στην ελαφρά βιομηχανία
- Προώθηση εγκατάστασης μονάδων ΣΗΘΥΑ σύμφωνα με το οικονομικό δυναμικό
- Επιπρόσθετα πολιτικές και μέτρα για επίτευξη α) των υποχρεωτικών νέων στόχων για μείωση τις τελικής κατανάλωσης ενέργειας στο δημόσιο τομέα β) την υποχρεωτική εφαρμογή μέτρων εν. απόδοσης για καταπολέμηση τις εν. φτώχειας και γ) των νέων πιο φιλόδοξων εθνικών ενδεικτικών στόχων για την πρωτογενή και τελική κατανάλωση ενέργεια μέχρι το 2030.

Αναθεωρημένο Σχέδιο για την Ενέργεια & Κλίμα (Κύπρος)

WEM: With Existing Measures Scenario

WAM: With Additional Measures Scenario

Αναθεωρημένη Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση στην ΕΕ (ΕΕ/2023/1791)

Η ΕΕ έχει θέσει νέους, φιλόδοξους στόχους για την ενεργειακή απόδοση, με τον πιο πρόσφατο να προβλέπει βελτίωση τουλάχιστον κατά 32,5% έως το 2030, σε συνέχεια του στόχου για αύξηση κατά 20% που είχε τεθεί για το 2020.

- Η επέκταση της υποχρέωσης για εξοικονόμηση ενέργειας μετά το 2020 στέλνει ένα θετικό μήνυμα στους επενδυτές και στην αγορά ενέργειας.
- Ενθαρρύνει την υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών, τεχνικών και υπηρεσιών που θα τονώσουν τη ζήτηση για μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να επιτύχουν νέα εξοικονόμηση ενέργειας ίση με το **0,8% ετησίως** της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, κατά την περίοδο 2021-2030
- Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε το **3 %** τουλάχιστον του συνολικού εμβαδού δαπέδου θερμαινόμενων και/ή ψυχόμενων κτιρίων, που ανήκουν σε δημόσιους φορείς, ανακαινίζεται κάθε χρόνο, προκειμένου να μετατραπούν σε κτίρια με τουλάχιστον σχεδόν μηδενική ή μηδενική κατανάλωση ενέργειας.
- Τα Κράτη Μέλη «Διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις με μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας υψηλότερη από 85 TJ (≈ 23.611 MWh) κατά την προηγούμενη τριετία εφαρμόζουν σύστημα ενεργειακής διαχείρισης» ενώ «διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις με μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας υψηλότερη από 10 TJ (≈ 2.778 MWh) κατά την προηγούμενη τριετία, οι οποίες δεν εφαρμόζουν σύστημα ενεργειακής διαχείρισης υπόκεινται σε ενεργειακό έλεγχο.

Thank you

www.ideopsis.com

**Protecting our planet, one consultation at a time.
Together we can be better!**